

Příloha 1: Rozhovor s vychovatelkou V3

1. Máte nějaká doporučení, nebo metodu, jak nejlépe podpořit žáky při nástupu do DM?

Samozřejmě, každý z vychovatelů je na tento příchod nových žáků nějakým způsobem připraven a zná úskalí přechodu na střední školu, navíc se stěhováním se na domov. Děti tady většinou nikoho neznají, přichází z malých okolních vesnic nebo měst. My se snažíme jim tento přechod co nejvíce usnadnit, i když to také závisí na mnoha faktorech. Podle mého názoru je to hodně o vychovateli, který má zájem o to, aby mu všechno ve skupině fungovalo, monitoruje pohyb a nálady žáků, a tím může získat nejvíc v ohledu adaptace. Mě osobně práce baví a mám zájem na tom, aby byly hlavně děti v pohodě a rády se sem vracely. Doporučila bych tedy zaměřit se hlavně první měsíc na chování žáků, před nástupem taky na důvěrnější rozhovor s rodiči. Hned se pozná, s kým se bude dobře spolupracovat, a kdo si váží vaší práce. Důležité jsou schůzky výchovné skupiny, kde jim podáváme zásadní informace o chodu DM, nabízíme jim činnosti ve volném čase, seznamujeme je s ostatními lidmi, kteří tady pracují. Večer většinou poznávám děti blíž, když k nim jdu přímo na pokoj z důvody kontroly nebo zhasínání světel, víc se otevrou a nestydí se mluvit i o osobních věcech nebo nabízím, že za mnou mohou přijít na vychovatelnou. Musí se cítit v bezpečí, tím se otevrou a svěří se. Takže určitě dalším doporučením budou neformální rozhovory s nabídkou, že za mnou můžou přijít kdykoli. Vyvážuji na viditelném místě svou pracovní dobu, kdy jsem k zastížení v DM a dávám jim své pracovní telefonní číslo. Musí být vidět váš zájem, to děti vycítí. Nabízím jim společnou aktivitu, třeba plavání, výstavu, kino... dám plakát na recepci s určitou aktivitou, ať to vidí celá budova a může se přihlásit kdokoliv, nejen moje skupina. Tím se děti seznamují a atmosféra je uvolněnější.

Já osobně mám ještě kroužek jógy a doučování angličtiny. To si každý vychovatel naplánuje začátkem roku. Dále tady fungují přednášky třeba finanční gramotnost, sociálně-patologické jevy, tady mají také možnost seznámení se s ostatními. No je důležité podporovat je v sociálních vztazích, všimnout si samotářů, jejich studijních výsledků a hlavně jejich koníčků. Taky se ptát na rodinu, kamarády z domova. V průběhu roku tady slavíme společně svátky Vánoce, Velikonoce a na jaře dost využíváme zahradu na opékání masa nebo cvičení.

Nahrazujeme jim svým způsobem rodiče, snažíme se o kamarádský přístup, i když samozřejmě hranice a povinnosti musí být, jsme stále v pozici pedagoga.

2. Mohla byste mi popsat vaše pracovní povinnosti v rámci jednoho dne?

Povinnosti skupinové vychovatelky se liší podle směny. Nejvíce povinností je v odpolední směně, jelikož v dopolední směně žáci nejsou přítomni na domově mládeže. V dopoledních hodinách si dělá přípravu na další dny, kontroluje přítomnost žáků na domově, hodnotí úklid na pokojích a dopisuje administrativu. Odpolední směna začíná po druhé hodině tím, že si vychovatel zkontroluje počet přítomných žáků, vyřídí emaily a nabízí volnočasovou aktivitu těm, kteří zůstanou. Většina nemá zájem, protože mají hodně svých aktivit nebo si chtějí jen lehnout a vyspat se. V době od 17 do 19 hod. má každý vychovatel svou pravidelnou volnočasovou činnost a střídají se při dohledu u večere. Děti se vrací z vycházek, až do 21 hod, kdy je začínám kontrolovat na pokojích. Mezi 19 a 21 hodinou se snažím mluvit s dětmi, které jsou na domově. Ve 21 hodin se jdou děti umýt a připravují se na večerku, ve 21:45 jdu zhasnout na pokoje. V mezičase začínám psát výchovný deník, který většinou z nedostatku času dokončuji, až po 22 hod., kdy už mám po směně.

3. Kdy a kolik času věnujete neformálním rozhovorům?

Neformálním rozhovorům se snažím věnovat v průběhu celého dne, protože tady nejsem jen jako hlídač nebo dozorce. Jakmile potkám některého studenta, **zajímám se o jeho zážitky** ze dne a plány. Povídání s dětmi mi zpříjemňuje den, zároveň se s nimi sbližuji a **získávám jejich důvěru**. Toho času je opravdu málo, protože děti jsou hodně pryč a večer na to není čas, protože mám práci s administrativou a kontrolou celého patra dětí. Možná tak hodinu denně, ale je to málo, když mám ve skupině 30 dětí.

4. Proč si myslíte, že komunikace s klienty je stejně důležitá jako například dodržování režimu?

Dříve jsem si to nemyslela, snažila jsem se získat autoritu a kladla větší důraz na režim. Později jsem zjistila, že je **lepší se s dětmi víc bavit**. Sice to není v mých pracovních povinnostech, ale komunikace s dětmi mi pomáhá předcházet budoucím problémům, vytipovat si děti, které **potřebují pomoc, třeba jenom se seznámením**, doučováním nebo zjistit co děti zajímá pro volnočasové aktivity. Režim je potřeba dodržovat, ale dozvědět se **víc o dětech a jejich pocitech mi přijde stejně důležité**, protože jde o jejich psychické zdraví. Každý snáší

pobyt v domově jinak, proto je třeba volit **individuální přístup**.

Příloha 2: Informovaný souhlas nezletilého a jeho rodiče s účastí ve výzkumu k diplomové práci

Součástí mé diplomové práce je případová studie – kazuistika, která se zabývá podporou vychovatele při adaptaci žáka na domov mládeže, kterou zpracovávám v rámci magisterského studia pedagogiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Některé z údajů osobního spisu a Vašich odpovědí budou využity se zachováním anonymity. Vaše účast je samozřejmě dobrovolná a můžete ji kdykoli ukončit.

.....

Byl/a jsem seznámena s cílem výzkumu a mou úlohou v něm. Porozuměl/a jsem tomu, jak bude naloženo s daty z tohoto šetření.

Datum:

Podpis zákonného zástupce:

Podpis nezletilého:

Příloha č. 3: Informovaný souhlas s účastí ve výzkumu k diplomové práci

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru a jeho následným využitím pro účely diplomové práce, která se zabývá podporou vychovatele při adaptaci žáka na domov mládeže, kterou zpracovávám v rámci magisterského studia pedagogiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Některé z Vašich odpovědí budou využity se zachováním anonymity. Vaše účast je samozřejmě dobrovolná a můžete ji kdykoli ukončit.

Byl/a jsem seznámen/a s cílem výzkumu a mou úlohu v něm. Porozuměl/a jsem tomu, jak bude naloženo s daty z tohoto šetření.

Podpis respondenta:

Datum: